

Hoger
Algemeen
Voortgezet
Onderwijs

Tijdvak 2
Woensdag 18 juni
9.00 – 12.00 uur

Vragenboekje

Voor dit examen zijn maximaal 66 punten te behalen; het examen bestaat uit 33 vragen. Voor elk vraagnummer is aangegeven hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden. Bij dit examen hoort een boekje met informatie inclusief een formuleblad.

Als bij een vraag een verklaring, uitleg of berekening gevraagd wordt, worden aan het antwoord geen punten toegekend als deze verklaring, uitleg of berekening ontbreekt.

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Opgave 1

De Doesburgse SC is een professionele volleybalvereniging die in 1998 een gediplomeerde hoofdtrainer in vaste dienst heeft genomen. Deze trainer heeft in het seizoen 1999-2000 de bijscholingscursus ‘krachtraining’ gevolgd waarvan de kosten door de Doesburgse SC volledig vergoed zijn.

In het seizoen 2002-2003 dient de hoofdtrainer een verzoek in bij het bestuur om de kosten die verbonden zijn aan de cursus ‘Docent Lichamelijke Opvoeding’ die hij gaat volgen, te vergoeden.

Het bestuur van de Doesburgse SC wijst het verzoek af op grond van het hiernavolgende CAO-artikel:

“De werknemer heeft recht op een redelijke onkostenvergoeding en heeft recht op betaald scholingsverlof voor ten hoogste 8 dagen per jaar, te gebruiken voor functie- en/of branchegerichte scholing.”

- 1p 1 Leg op basis van bovenstaand CAO-artikel uit waarom het bestuur van de Doesburgse SC zich ten aanzien van de onkostenvergoeding voor de cursus ‘krachtraining’ anders kan opstellen dan ten aanzien van de onkostenvergoeding voor de cursus ‘Docent Lichamelijke Opvoeding’.
- 1p 2 Mag het bestuur van de Doesburgse SC van de CAO-regeling afwijken? Motiveer het antwoord.

Opgave 2

Bij deze opgave horen vijf informatiebronnen. Informatiebron 1 bevat een overzicht van een aantal aandelenkoersen van 1 april 2001. Informatiebron 2 gaat over Free Record Shop en de marktontwikkelingen. Informatiebron 3 bevat een krantenartikel van 11 december 2001 over Free Record Shop. In informatiebron 4 staan kerncijfers van Free Record Shop over het boekjaar 1999/2000 en in informatiebron 5 staan jaarcijfers van Free Record Shop over het boekjaar 2000/2001.

Gerard Beerepoot is al vanaf 1996 werkzaam bij een filiaal van Free Record Shop in Hoorn. Free Record Shop is een detailhandelonderneming die zich bezighoudt met de distributie van (home-)entertainmentproducten zoals cd's, dvd's, computerspelletjes, video's, etc. Op 1 april 2001 kocht Gerard Beerepoot via de internet effectensite van de Postbank 3.400 aandelen Free Record Shop tegen de slotkoers van die dag.

- 2p 3 Bereken met behulp van informatiebron 1 het bedrag inclusief transactiekosten, dat Gerard Beerepoot aan de Postbank moest betalen voor de op 1 april 2001 aangekochte aandelen Free Record Shop.

Vrienden van Gerard hadden hem afgeraden om deze aandelen te kopen. Zij verwachtten dat de omzet van Free Record Shop steeds meer zou dalen als gevolg van het illegaal kopiëren van cd's en het downloaden van muziek en films via internet.

Het jaarverslag van Free Record Shop over 1999/2000, waarin de directie haar marketingbeleid uiteenzette en tevens een jaarlijkse omzet- en een nettowinstgroei van gemiddeld meer dan 10% beloofde, had Gerard echter overtuigd van de kracht van ‘zijn’ onderneming.

In informatiebron 2 staan marktontwikkelingen genoemd die van invloed zijn op het resultaat (succes) van de onderneming.

- 1p 4 Welke van de genoemde marktontwikkelingen heeft gevolgen voor de bedrijfskosten van Free Record Shop? Motiveer het antwoord.
- 2p 5 Door welke twee oorzaken die in informatiebron 2 genoemd worden, zal de brutowinst per product dalen? Motiveer het antwoord.

Sinds de aankoop op 1 april 2001 is de aandelenkoers van Free Record Shop flink gedaald. Uit de krant van 11 december 2001 (zie informatiebron 3) blijkt dat de oprichter/bestuursvoorzitter en grootaandeelhouder van Free Record Shop

- Hans Breukhoven - een bod van € 15,25 per aandeel op alle uitstaande aandelen uitbrengt.

1p **6** Geef een reden die de bestuursvoorzitter Hans Breukhoven in informatiebron 3 noemt om Free Record Shop van de beurs te halen.

2p **7** Bereken met behulp van informatiebron 3 de slotkoers van Free Record Shop op 10 december 2001.

Gerard moet beslissen of hij op het aanbod van Hans Breukhoven moet ingaan of niet. Gerard zal van het aanbod gebruik maken als aan tenminste *drie* van de onderstaande vier voorwaarden voldaan wordt.

De door Gerard opgestelde vier voorwaarden zijn:

- Het bedrag dat Gerard bij acceptatie van het aanbod ontvangt moet hoger zijn dan het bedrag dat hij voor de aandelen op 1 april 2001 betaald heeft.
- De omzetdoelstelling van de directie voor 2000/2001, een omzetgroei van 10%, wordt *niet* gehaald.
- De brutowinstmarge over het boekjaar 2000/2001 is gedaald ten opzichte van 1999/2000.
- De nettowinst per aandeel in het boekjaar 2000/2001 is lager dan in 1999/2000.

2p **8** Bereken het bedrag dat Gerard zal ontvangen als hij op het bod van Hans Breukhoven ingaat. Houd daarbij rekening met de transactiekosten uit informatiebron 1.

2p **9** Bereken met behulp van informatiebron 4 en 5 de procentuele groei van de omzet van Free Record Shop in het boekjaar 2000/2001 ten opzichte van het boekjaar 1999/2000.

2p **10** Bereken met behulp van informatiebron 5 de brutowinstmarge van Free Record Shop over het boekjaar 2000/2001 (*zie formuleblad*).

2p **11** Bereken met behulp van informatiebron 5 de nettowinst per aandeel van Free Record Shop over het boekjaar 2000/2001 (*zie formuleblad*).

4p **12** Geef aan de hand van de door Gerard opgestelde vier voorwaarden gemotiveerd aan of Gerard Beerepoot van het aanbod gebruik zal maken en de aandelen Free Record Shop zal verkopen voor € 15,25 per stuk.

Opgave 3

In deze opgave blijft de BTW buiten beschouwing.

F. Hagel is eigenaar van een café-restaurant. Op 1 mei 2002 heeft hij in het café een internetzuil laten plaatsen. Zijn klanten kunnen tegen betaling van een tarief dat net kostendekkend is, gebruikmaken van deze internetzuil.

De aankoopprijs van de internetzuil is € 1.900,- en de bijkomende aansluitingskosten zijn € 380,-. Hagel verwacht dat de internetzuil na drie gebruiksjaar vervangen moet worden.

De restwaarde van de internetzuil na drie jaar is € 120,-. Hagel schrijft op de internetzuil af met maandelijks gelijke bedragen.

2p **13** Noem twee mogelijke bedrijfseconomische redenen waarom F. Hagel een internetzuil plaatst als voor het gebruik van de internetzuil een tarief berekend wordt dat net kostendekkend is.

2p **14** Bereken het bedrag van de maandelijks afschrijving op de internetzuil (*zie formuleblad*).

Omdat de internetzuil bedrijfseconomisch minder succesvol is dan verwacht, besluit

F. Hagel de internetzuil te verkopen. Op 1 juni 2003 verkoopt F. Hagel de internetzuil voor € 300,- aan één van zijn werknemers.

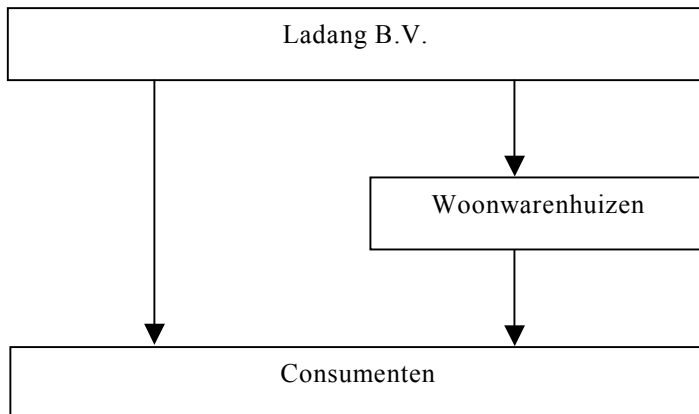
2p **15** Bereken het verlies van F. Hagel op de internetzuil bij de verkoop op 1 juni 2003.

Opgave 4

In deze opgave blijft de BTW buiten beschouwing.

Ladang B.V. is een handelsonderneming die het alleenverkooprecht voor Nederland heeft van hardhouten meubelen die door een Belgische meubelfabriek geproduceerd zijn.

Ladang B.V. heeft zich in 2002 beperkt tot de verkoop van deze meubelen. Ladang B.V. verkoopt de meubelen via eigen showrooms en via een keten van woonwarenhuizen.

Ladang B.V. heeft voor de opstelling van de winst- en verliesrekening over 2002 de volgende gegevens verzameld:

- inkoopwaarde verkopen via eigen showrooms € 595.000,-
- inkoopwaarde verkopen via woonwarenhuizen € 1.105.000,-
- de brutowinstopslag in procenten van de inkoopwaarde:
 - via eigen showrooms 40%
 - via woonwarenhuizen 15%
- totale bedrijfskosten € 335.600,-

- 2p **16** Behoren alle werkzaamheden van Ladang B.V. tot die van de groothandel? Motiveer het antwoord.
- 2p **17** Bereken de totale brutowinst van Ladang B.V. over 2002.
- 1p **18** Bereken de totale nettowinst van Ladang B.V. over 2002.

Ladang B.V. en de keten van woonwarenhuizen hebben afgesproken dat men gelijke consumentenprijzen voor de ‘Ladangmeubels’ zal hanteren.

- 2p **19** Bereken de brutowinstmarge in een percentage van de verkoopprijs die de keten van woonwarenhuizen op de ‘Ladangmeubels’ maakt. Antwoord afronden op één decimaal.

Opgave 5

Bij deze opgave horen vijf informatiebronnen, de informatiebronnen 6 tot en met 10. Informatiebron 6 bevat het resultaat van een onderzoek naar de relatie tussen de hoogte van de schoolbijdrage van TIO en het verwachte aantal studenten bij TIO. In informatiebron 7 is een deel van de door TIO uit te brengen folder opgenomen. Informatiebron 8 bevat de loontabellen onderwijs. Informatiebron 9 bevat delen van de door TIO aangevraagde offertes betreffende het aan te kopen studiemateriaal. In informatiebron 10 staan gegevens over de opzet van het profielwerkstuk binnen TIO.

In deze opgave blijft de BTW buiten beschouwing.

Uit een onderzoek is gebleken dat in de gemeente Smalingerland belangstelling is voor een onderwijsinstelling voor havo, waarbij de laatste twee schooljaren in één jaar gedaan kunnen worden. De heer Pranger is van plan om een dergelijke onderwijsinstelling, met als naam TIO (Two-In-One), op te zetten. Het moet een particuliere onderwijsinstelling worden, die geen subsidie van de overheid krijgt. Dit houdt onder andere in dat de schoolbijdrage die studenten moeten betalen aanzienlijk hoger is dan de schoolbijdrage voor het reguliere voortgezet onderwijs.

Daar de studie in één jaar volbracht moet worden zal de student, in verhouding tot de student in het reguliere voortgezet onderwijs, veel meer werkzaamheden thuis moeten doen. Daarvoor wordt speciaal studiemateriaal ontwikkeld dat in plaats van schoolboeken gebruikt gaat worden. De studenten kunnen voor hun vragen/opmerkingen onder andere via internet contact opnemen met speciaal opgeleide docenten. In het schoolgebouw van TIO zullen behalve practicumlessen geen ‘klassikale’ lessen verzorgd worden. Wel zijn er op vaste tijden docenten aanwezig om studenten te ondersteunen.

Om een idee te krijgen van de jaarlijkse schoolbijdrage die TIO zou kunnen vragen, laat TIO onderzoeken hoe groot de aantallen te verwachten studenten zijn bij verschillende hoogtes van de schoolbijdrage. Het resultaat is te vinden in informatiebron 6.

- 2p **20** Bereken met behulp van informatiebron 6 de hoogte van de jaarlijkse schoolbijdrage die TIO zal kiezen als hij streeft naar een maximale omzet per schooljaar (met tussenliggende waarden uit het onderzoek hoeft geen rekening te worden gehouden).

De uitslag van dit onderzoek is voor de heer Pranger aanleiding om zijn plannen in 2002 verder te gaan uitwerken. Hij is van mening dat de gewenste nettowinst van TIO in het eerste schooljaar minstens € 35.000,- dient te zijn.

- 2p **21** In informatiebron 7 staat een deel van de folder die TIO gaat verspreiden. Tot welk marketinginstrument moet men datgene wat in informatiebron 7 beschreven is, rekenen? Motiveer het antwoord.
- 2p **22** Past TIO op de onderwijsmarkt een gedifferentieerde of geconcentreerde marketingstrategie toe? Motiveer het antwoord.

Op advies van de onderzoeker zal TIO de schoolbijdrage voor het eerste jaar vaststellen op € 9.900,-. Voor het schooljaar 2002-2003 zullen naar verwachting 105 studenten zich inschrijven, waarvan 45 studenten voor het profiel EM en het restant voor het profiel NT.

Voor de ondersteuning van de studenten stelt TIO voor elk vak dat wordt aangeboden, een docent aan voor drie lessen per week. Daarnaast worden overeenkomstig informatiebron 7, enkele docenten aangesteld voor het begeleiden van de practicumlessen voor de vakken Natuurkunde, Scheikunde en Biologie uit het profiel NT.

- 2p **23** Bereken het totaal aantal benodigde lessen per week waarvoor TIO docenten moet aanstellen.

In informatiebron 8 staan de tabellen volgens welke docenten in het onderwijs betaald worden.

- 3p **24** Bereken de totale loonkosten van de docenten voor het schooljaar 2002-2003 voor TIO. De uitkomst afronden op gehele euro's.

Het studiemateriaal en het toetsmateriaal kan TIO inkopen bij ondernemingen die gespecialiseerd zijn in e-learning. TIO heeft per brief bij ALE&MEE en bij SJE & Partners een offerte aangevraagd. In informatiebron 9 staan een samenvatting van de brief die TIO verzonden heeft aan beide ondernemingen en samenvattingen van de twee offertes die TIO naar aanleiding van de brief ontvangen heeft.

Als TIO zelf zijn eigen toetsmateriaal zou ontwikkelen en zelf voor de correctie zou zorgdragen, denkt TIO daarvoor een bedrag kwijt te zijn van € 48.000,- per jaar.

- 2p **25** Laat met een berekening zien dat TIO moet kiezen voor onderneming ALE&MEE als de keuze uitsluitend gebaseerd wordt op financiële gronden.

In informatiebron 10 staan gegevens over de opzet van het profielwerkstuk binnen TIO.

- 2p **26** Leg uit waarom de samenwerking tussen TIO en de lerarenopleiding enerzijds en BICHEMIE anderzijds voor alle drie de partijen gezien kan worden als Public Relations.

TIO gaat ervan uit dat alle leerlingen het profielwerkstuk in één keer goed afsluiten.

- 4p **27** Bereken de *kosten* en de *opbrengsten* van TIO van de profielwerkstukken in het schooljaar 2002-2003, door de samenwerking met de lerarenopleiding en BICHEMIE.

Alle overige kosten (directie, administratie etc.) voor TIO zijn voor het schooljaar 2002-2003 berekend op € 654.300,-.

- 3p **28** Toon door middel van een berekening aan dat de verwachte nettowinst in het schooljaar 2002-2003 meer is dan de door TIO minimaal gewenste nettowinst van € 35.000,-.

Opgave 6

Ger van Hoorn wil over een aantal jaren de dierenwinkel van zijn vader overnemen. Om die reden stort hij op 1 februari 2002 een bedrag van € 43.800,- op een spaarrekening. Op deze spaarrekening vergoedt de bank een rente van 0,6% per maand, op basis van samengestelde interest.

- 2p **29** Bereken het bedrag dat op 31 december 2002 op deze spaarrekening staat na de bijschrijving van de interest op die datum.

De overnameprijs die Ger van Hoorn op 1 januari 2005 voor de dierenwinkel moet betalen, zal inclusief de goodwill € 115.000,- bedragen.

- 1p **30** Noem een reden waarom bij overname van een onderneming meestal een bedrag aan goodwill betaald moet worden.
- 3p **31** Bereken het bedrag dat Ger van Hoorn op 1 januari 2003 op zijn spaarrekening moet bijstorten om op 1 januari 2005 op deze spaarrekening een spaarsaldo te hebben van € 115.000,-.

Opgave 7

In de Drachtster Courant stond een advertentie van de TROEFMARKT. Opvallend in deze advertentie is de aanbieding “3 HALEN = 2 BETALEN”.

TROEFMARKT

HET HART VAN DE BUURT

Blue Band BLUE BAND MARGARINE
PAK 250 GRAM **3 HALLEN = 2 BETALEN**

TROEFMARKT

HET HART VAN DE BUURT

GOUDAPPELTJE
LITERPAK **3 HALLEN = 2 BETALEN**

ARDO DEELBLOKJES RODE KOOL
PAK 450 GRAM **3 HALLEN = 2 BETALEN**

Bonduelle GROENTE
DIVERSE SOORTEN **3 HALLEN = 2 BETALEN**
¼ BLIK

Van der Werk
De Kolken 80
9201 BW Drachten
Tel. 0512-546709

AANBIEDINGEN ZIJN GELDIG IN WEEK 47 VAN MA. 19/11 T/M ZA. 24/11

Een pakje Blue Band van 250 gram wordt normaal verkocht voor € 0,62.

- 1p 32 Bereken ten opzichte van de normale verkoopprijs, hoeveel procent korting de consument krijgt die gebruik maakt van deze aanbieding.
- 2p 33 Is hier sprake van actie- of themareclame? Motiveer het antwoord.

Einde